

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»

**Методичні вказівки до виконання
контрольної роботи з дисципліни «Облік у банках»
для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем
«бакалавр» заочної форми навчання спеціальності
071 «Облік і оподаткування»**

Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни «Облік у банках» для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «бакалавр» заочної форми навчання спеціальності 071 «Облік і оподаткування» / Укл. О.П. Зоря – НУ«ЗП», 2021. – 13 с.

Укладач: О.П.Зоря, к.с.н., доцент

Рецензент: М.В. Болдуєв, д. держ. упр., проф.

Відповідальний за випуск: О.Г. Лищенко, к.е.н., доцент

Затверджено
на засіданні кафедри
«Облік і оподаткування»
Протокол № 6
від 08.12.2020 р.

Рекомендовано
до видання НМК ФЕУ
Протокол № 28
від 04.02.2021 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1 ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ ТА ЗДАЧІ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ	5
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	10
Додаток А. Приклад оформлення титульної сторінки	12
Додаток Б. Питання до заліку	13

ВСТУП

Банківська система України нині вважається одним із найрозвинутіших елементів господарського механізму, оскільки її реформування розпочалося раніше за інші сектори економіки, що визначалось ключовою роллю банків при вирішенні завдань переходу до ринку. Нинішні показники діяльності в банківському секторі країни значно кращі за ті, які спостерігалися в минулі роки. Розвиток банківської системи як головного складника фінансового сектора покликаний прискорити трансформацію суспільства загалом і розвиток бізнесу зокрема. Утім практика висуває все складніші завдання, розв'язання яких потребує великого обсягу інформації системного характеру, переважна частина якої формується завдяки процедурі бухгалтерського обліку.

Дисципліна «Облік у банках» відноситься до нормативних спеціальних економічних дисциплін, які формують фаховий рівень підготовки висококваліфікованих спеціалістів з банківської справи.

Оволодіння дисципліною «Облік у банках» дозволить майбутнім бакалаврам досягти розуміння суті основних банківських операцій на теоретичному та прикладному рівнях, а також вивчити методику відображення на рахунках обліку основних банківських операцій.

Мета: формування сучасної системи знань з теорії і практики бухгалтерського обліку в банках, набуття вмінь та навичок з підготовки й використання облікової інформації для аналітичної діяльності та обґрунтування управлінських рішень.

Завдання: вивчення бухгалтерського обліку як інструменту управління банком, бухгалтерських методів і процедур фінансового обліку базових операцій комерційних банків. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати:

а) загальні компетентності: здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК01); навички використання сучасних інформаційних систем і комунікаційних технологій (ЗК11); здатність проведення досліджень на відповідному рівні (ЗК13);

б) фахові компетентності: здатність до відображення відомостей про операції банківських установ в фінансовому обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для

задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення (СК03).

1 ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ ТА ЗДАЧІ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Студент-заочник виконує контрольну роботу згідно із своїм варіантом, яка подається на кафедру протягом навчального семестру, але не пізніше, як за 10 днів до початку сесії.

Перед виконанням завдання студент повинен засвоїти теоретичний матеріал у прикладному спрямуванні, опрацювати літературні джерела, нормативно-правові акти, підручники та посібники. Відповідно до списку студент обирає свій варіант роботи.

Відповіді на контрольні запитання треба давати стисло обов'язково своїми словами, змістовно і не допускати переписування тексту підручника. Дослівно переписана робота не зараховується.

Під час виконання контрольної роботи студенти можуть використовувати рекомендовану літературу, а також самостійно опрацьовувати нові літературні джерела в міру їх видання. Нормативні документи (Закони, постанови, інструкції тощо), що використовуються для написання контрольної роботи, мають бути чинними на період її виконання.

Робота, написана студентом не за своїм варіантом, повертається йому без перевірки та заліку. В кінці роботи вказується література в алфавітному порядку та дата виконання. Робота підписується студентом.

На титульній сторінці необхідно вказати назву дисципліни, номер варіанта, зазначити курс, факультет, прізвище, ім'я та по-батькові, шифр (номер залікової книжки), дату надсилання роботи і особистий підпис. Якщо в роботі не вказано шифр, вона не може бути зарахована.

При поверненні роботи студенту треба відповідно до зауважень рецензента виправити її, якщо ж вона не зарахована - переробити.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

Варіант 1

1. Методологічні засади відображення в бухгалтерському обліку банками касових операцій.

2. Облік доходів за кредитними операціями з клієнтами.

Задача. З каси банку 11.01.2021 року видан кредит на поточні потреби, що наданий фізичній особі, якій обліковується за амортизованою собівартістю у сумі 9600 грн. строком на 6 місяців. Відсоткова ставка 22% річних. Нарахування відсотків здійснюється щомісяця останнім робочим днем. Погашення кредиту в кінці строку. Погашення нарахованих % з 1–10 наступного місяця. Метод нарахування факт/факт.

Необхідно: скласти бухгалтерські проводки з видачі кредиту та нарахованих та сплачених відсотків.

Варіант 2

1. Характеристика рахунків, що використовуються для обліку операцій з кредитування клієнтів банку.

2. Методологічні засади відображення в бухгалтерському обліку інформації про доходи і витрати.

Задача. Перераховано виданий кредит в поточну діяльність, що наданий суб'єкту господарювання 08.02.2021 року у сумі 420000 грн. строком на 4 місяця. Відсоткова ставка 24 % річних. Одноразова комісія за видачу кредиту 5 % від суми кредиту. Нарахування відсотків здійснюється щомісяця останнім робочим днем. Погашення кредиту рівними долями. Погашення нарахованих % з 1-10 наступного місяця. Метод нарахування факт/360.

Необхідно: скласти бухгалтерські проводки з видачі кредиту та нарахованих та сплачених відсотків.

Варіант 3

1. Структура класів плану рахунків.

2. Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку

інформації про операції з необоротними активами.

Задача. На поточний рахунок фізичної особи 12.01.2021 р. перераховано 17625,00 грн.. Згідно договору відсоткова ставка 2,5 %. Нарахування відсотків здійснюється щомісяця останнім робочим днем, нараховані % перераховуються на поточний рахунок у останній робочий день. Метод нарахування факт/360.

Необхідно: скласти бухгалтерські проводки та зробити розрахунки за коштами на вимогу фізичної особи за I квартал 2021 року.

Варіант 4

1. Відображення фінансового лізингу (оренди).

2. Методологічні засади відображення в бухгалтерському обліку коштів клієнтів банку на вимогу.

Задача. На поточний рахунок юридичної особи 06.01.2021 р. перераховано 19700,00 грн.. Згідно договору відсоткова ставка 3,6 %. Нарахування відсотків здійснюється щомісяця останнім робочим днем, нараховані % перераховуються на поточний рахунок у перший робочий день місяця. Метод нарахування факт/факт.

Необхідно: скласти бухгалтерські проводки та зробити розрахунки за коштами на вимогу юридичної особи за I квартал 2021 року.

Варіант 5

1. Характеристика рахунків, що використовуються для обліку коштів клієнтів банку на вимогу.

2. Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про операції з лізингу.

Задача. Юридична особа 08.02.2021 року уклала з банком депозитний договір на суму 84000.00 грн. Строк дії 4 місяця, відсоткова ставка 12,6%, нарахування відсотків здійснюється щомісяця останнім робочим днем, перерахування нарахованих відсотків у перший робочий день місяця. Метод нарахування факт/ факт.

Необхідно: скласти бухгалтерські проводки та зробити

розрахунки за депозитною операцією юридичної особи.

Варіант 6

1. Відображення оперативного лізингу (оренди).

2. Характеристика рахунків, що використовуються для обліку операцій з іноземною валютою.

Задача. 10.02.2021 року прийнято депозит фізичної особи, готівкою на 4 місяця на суму 7200 грн. Відсоткова ставка 16 % річних. Нарахування відсотків здійснюється щомісяця останнім робочим днем. Отримання нарахованих відсотків з каси банку у перший робочий день місяця. Метод нарахування факт/360.

Необхідно: скласти бухгалтерські проводки та зробити розрахунки за депозитною операцією фізичної особи.

Варіант 7

1. Методологічні засади відображення в бухгалтерському обліку операцій з використанням платіжних карток.

2. Характеристика рахунків, що використовуються для обліку депозитних операцій з клієнтами.

Задача. Упродовж дня касою банку було проведено такі валютно-обмінні операції: куплено 620 доларів США за курсом 2820,90 USD/UAH. Офіційний курс гривні щодо іноземних валют в цей день становив: 1 USD — 2824,6575 USD/UAH.

Необхідно: скласти бухгалтерські проводки та розрахунки з купівлі 620 доларів США.

Варіант 8

1. Порядок повернення банками грошових коштів та сплата процентів за депозитними договорами.

2. Характеристика рахунків, що використовуються для обліку операцій з банківськими металами.

Задача.

Упродовж дня касою банку було проведено такі валютно-обмінні операції: продано 2400 євро за курсом 3502,00 EUR/UAH.

Офіційний курс гривні щодо іноземних валют в цей день становив: 1 EUR — 3496,6361 EUR/UAH.

Необхідно: скласти бухгалтерські проводки та розрахунки з продажу 2400 EUR.

Варіант 9

1. Методологічні засади відображення в бухгалтерському обліку інформації про операції в іноземній валюті.

2. Облік основних засобів і нематеріальних активів.

Задача. Упродовж дня касою банку куплено 1 тр. унція банківського металу (платина) по курсу 27619.00 XAU/UAH. За офіційним курсом банківських металів платина - 279548,67 грн за 10 тройських унцій.

Необхідно: скласти бухгалтерські проводки та розрахунки з купівлі касою банку 1 тр. унції банківського металу (платина).

Варіант 10

1. Характеристика рахунків, що використовуються для обліку депозитних операцій з клієнтами.

2. Методологічні засади відображення в бухгалтерському обліку інформації про операції в банківських металах.

Задача. Упродовж дня касою банку продано 2 тр. унції банківського металу (платина) по курсу 2831219.00 XAU/UAH за 1 тр. унцію. За офіційним курсом банківських металів платина - 279548,67 грн за 10 тройських унцій.

Необхідно: скласти бухгалтерські проводки та розрахунки з продажу касою банку 2 тр. унцій банківського металу (платина).

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про банки і банківську діяльність» № 2121-14. URL: [http:// zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua) ».
2. Закон «Про Національний банк України» № 679-14. URL: [http:// zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua) ».
3. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-14. URL: [http:// zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua) ».
4. Закон України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» № 2346-14. URL: [http:// zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua) ».
5. Податковий кодекс України № 2755-17. URL: [http:// zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua) ».
6. Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України Постанова Правління НБУ № 75 від 04.07.2018 р. URL: [http:// zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua) ».
7. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України Постанова Правління Національного банку України від [11.09.2017](http://zakon.rada.gov.ua) р. № 89. URL: [http:// zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua) ».
8. Міжнародний стандарт фінансової звітності 9 «Фінансові інструменти» № 929-016. URL: [http:// zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua) ».
9. Правила бухгалтерського обліку доходів і витрат банків України Постанова Правління НБУ № 17 від 27.02.2018 р.. URL: [http:// zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua) ».
10. Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами Постанова Правління НБУ № 516 від 03.12.2003 р. URL: [http:// zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua) ».
11. Правила бухгалтерського обліку операцій з використанням платіжних карток у банках України: Затв. Постановою Правління НБУ № 123 від 08.04.2005 р. URL: [http:// zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua) ».
12. Інструкція з бухгалтерського обліку операцій в іноземній валюті та банківських металах у банках України: Затв. Постановою Правління НБУ № 555 від 17.11.2004 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> ».
13. Інструкція з бухгалтерського обліку операцій з готівковими коштами та банківськими металами в банках України Постанова № 495 Правління НБУ від 20.10.2004 р. URL: [http:// zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua) ».

14. Інструкція з бухгалтерського обліку основних засобів і нематеріальних активів банків України: Затверджено Постановою № 480 Правління НБУ від 20.12.2005 р. URL: [http:// zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua) ».

15. Облік у банках: навчальний посібник / О. П. Зоря / – Запоріжжя : ФОП Мокшанов В. В., 2018. – 268 с.

16. Волкова І. А., Калініна О.Ю. Бухгалтерський облік у банках Навчальний посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2011. — 520 с.

17. Облік у банку : підручник / [Коренева О.Г., Маслак Н.Г., Слав'янська Н.Г. та ін.]. – Суми : Університетська книга, 2012. – 668.

18. Павелко О. В. Облік у банках : навч. посіб. / О. В. Павелко. – Рівне : НУВГП, 2012. – 277 с.

19. Труш Ю.Т., Король Г.О. Облік у банках. Частина 1: Навч. посібник. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2013. – 76 с.

20. Навчальний посібник / Н. І. Подольчак, Н. Ю. Подольчак, А. Г. Загородній, А. І. Ясінська. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013. 344 с.

21. Варцаба В.І., Машіко К.С. Облік у банках (у таблицях і схемах) : Навч. посібник. – Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2016. – 184 с.

22. Конспект лекцій з дисципліни «Облік у банках» для здобувачів вищої освіти за освітньо-кваліфікаційним ступенем «бакалавр» денної та заочної форми навчання спеціальності 071 «Облік і оподаткування» (Частина 1) / Укл. О.П. Зоря – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2021. – 46 с.

23. Конспект лекцій з дисципліни «Облік у банках» для здобувачів вищої освіти за освітньо-кваліфікаційним ступенем «бакалавр» денної та заочної форми навчання спеціальності 071 «Облік і оподаткування» (Частина 2) / Укл. О.П. Зоря – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2021. – 60 с.

Додаток А
Приклад оформлення титульної сторінки
(обов'язковий)
Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Запорізька політехніка»
(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра облік і оподаткування

КОНТРОЛЬНА РОБОТА
з дисципліни «Облік у банках»

Виконала: студент (ка) 3 курсу ____ групи
заочної форми навчання
спеціальність «Облік і оподаткування» _____ (ПІБ)
Перевірив: к.с.н., доцент Зоря О.П..

м. Запоріжжя

2021 р.

Додаток Б

Питання до заліку

1. Методологічні засади відображення в бухгалтерському обліку банками касових операцій.
2. Облік доходів за кредитними операціями з клієнтами.
3. Характеристика рахунків, що використовуються для обліку операцій з кредитування клієнтів банку.
4. Методологічні засади відображення в бухгалтерському обліку інформації про доходи і витрати.
5. Структура класів плану рахунків.
6. Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про операції з необоротними активами.
7. Характеристика рахунків, що використовуються для обліку коштів клієнтів банку на вимогу.
8. Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про операції з лізингу.
9. Відображення фінансового лізингу (оренди).
10. Методологічні засади відображення в бухгалтерському обліку коштів клієнтів банку на вимогу.
11. Відображення оперативного лізингу (оренди).
12. Характеристика рахунків, що використовуються для обліку операцій з іноземною валютою.
13. Методологічні засади відображення в бухгалтерському обліку операцій з використанням платіжних карток.
14. Характеристика рахунків, що використовуються для обліку депозитних операцій з клієнтами.
15. Порядок повернення банками грошових коштів та сплата процентів за депозитними договорами.
16. Характеристика рахунків, що використовуються для обліку операцій з банківськими металами.
17. Характеристика рахунків, що використовуються для обліку депозитних операцій з клієнтами.
18. Методологічні засади відображення в бухгалтерському обліку інформації про операції в банківських металах.
19. Методологічні засади відображення в бухгалтерському обліку інформації про операції в іноземній валюті.
20. Облік основних засобів і нематеріальних активів.